

DECIZIE

26 aprilie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Sveatoslav Moldovan, Ion Druță
Maria Ghervas, Mariana Pitic

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de către Lupușor Lidia,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Lidiei Lupușor împotriva lui Beschieru Fiodor cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate și determinarea cotelor părți ideale ale imobilului,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de către Beschieru Fiodor, casată hotărârea Judecătoriei Călărași din 15 octombrie 2015 și pronunțată o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă

La 28 octombrie 2010, Lupușor Lidia a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Beschieru Fiodor cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate și determinarea cotelor părți ideale ale imobilului.

În motivarea acțiunii, reclamanta a invocat că la 10 februarie 1979 a încheiat căsătoria cu Beschieru Fiodor, căsătoria fiind înregistrată la Sovietul Sătesc Răciula, rn. Călărași și trecută în registrul actelor de stare civilă sub nr. 04. Din căsătorie au rezultat copiii Beschieru Mihai și Beschieru Irina.

Indică Lupușor Lidia că în anul 1989 Primăria Tuzara a repartizat familiei Beschieru un sector de teren pentru construcția unei case individuale de locuit, cu construcții auxiliare pe lângă casă și tot în același an, familia Beschieru a început construcția casei.

Indică reclamanta că prin hotărârea Judecătoriei Călărași din 04 martie 1993, conform unei înțelegeri dintre soți, formal, a fost desfăcută căsătoria dintre Lupușor Lidia și Beschieru Fiodor, soții păstrând și în continuare relațiile de fapt de căsătorie și ducând o viață de familie și gospodărie comună.

Afirmă reclamanta că faptul ducerii unei gospodării comune după desfacerea căsătoriei pe cale judecătorească, se confirmă prin aceea că în perioada 1989-2005, soții au efectuat și au finisat construcția casei de locuit, construcțiile auxiliare de pe lângă casă amplasate pe un sector de teren aferent situat în s. Seliște, I stradă Tineretului 11, r. Călărași, precum și prin aceea că, în timpul căsătoriei, familiei i-a fost repartizat apartamentul nr. 38 cu două odăi, amplasat în blocul nr. 31, str. Bojole, or. Călărași, care la 17 ianuarie 1995 a fost privatizat de toți patru membri ai familiei, fiind întocmit și autentificat notarial contractul nr. 241 de vânzare-cumpărare, transmitere-primire a locuinței în proprietate privată.

Declară reclamanta că la 06 octombrie 2005 cu acordul soțului pentru a reconstrui casa, dânsa a plecat la lucru peste hotarele țării, în Italia, continuând să păstreze legătura cu soțul și copiii.

Susține că în 2008 a revenit pentru prima dată în Moldova pentru perfectarea unor acte, iar în vara anului 2009 când s-a reîntors definitiv acasă, relația cu soțul s-a înrăutățit, circumstanță care au dus la despărțire.

Menționează că în legătură cu acest fapt a apărut și necesitatea partajării bunurilor dobândite împreună, inclusiv și a imobilului început și construit în timpul căsătoriei și finisat în timpul ducerii gospodăriei comune în concubinaj.

Solicită Lupușor Lidia constatarea faptului ducerii gospodăriei comune în concubinaj dintre Lupușor Lidia și Beschieru Fiodor în perioada anilor 1989-2008, recunoașterea dreptului de proprietate a Lidiei Lupușor asupra ½ cotă-parte din casa de locuit, construcțiile auxiliare de pe lângă casă, construite de reclamantă împreună cu Beschieru Fiodor în perioada anilor 1989-2008, amplasate pe un sector de teren aferent construcțiilor cu suprafața de 031 ha, nr. cadastral 2544209117, situat în r. Călărași, m. Seliște, I stradă Tineretului nr. 11 și înregistrate la Primăria com. Turza, m. Călărași în registrul de evidență a gospodăriilor nr. 01, cont personal 392 după Beschieru Fiodor, recunoscând bunul imobil menționat ca fiind proprietate comună pe cote părți dobândită de către Lupușor Lidia și Beschieru Fiodor în timpul ducerii gospodăriei în concubinaj, partajarea imobilului în natură, repartizându-se câte ½ cotă-parte din casa de locuit, din construcțiile auxiliare de pe lângă casa și terenul aferent construcțiilor, conform raportului de expertiză și variantelor propuse, sieși și respectiv, lui Beschieru Fiodor, efectuarea expertizei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Pe parcursul examinării pricinii Lupușor Lidia și-a concretizat și micșorat pretențiile din acțiune, solicitând recunoașterea dreptului său de proprietate la ½ cotă parte din imobilul cu nr. cadastral 2544209117 și sectorului de teren aferent cu suprafața de 0, 31 ha, situate în r. Călărași, s. Seliște, I-a stradă Tineretului nr. 11, partajarea imobilului în natură, atribuindu-i-se Lidiei Lupușor ½ cotă-parte ideală din imobilul cu nr. cadastral 2544209117 constituit din casă de locuit, construcții auxiliare de pe lângă casă și sectorul de teren aferent construcțiilor cu suprafața de 0, 31 ha, situat în r. Călărași, s. Seliște, I-stradă Tineretului 11, cealaltă cotă-parte ideală să îi fie atribuită lui Beschieru Fiodor și compensarea cheltuielilor de judecată din contul pârâtului în beneficiul său.

Prin hotărârea Judecătoriei Călărași din 15 octombrie 2015, acțiunea a fost admisă, fiind recunoscut dreptul de proprietate a Lidiei Lupușor la ½ cotă-parte din

sectorul de teren aferent cu suprafața de 0, 31 ha cu nr. cadastral 2544209117 situat pe I-a stradela Tineretului 11, s. Seliște, r. Călărași, s-a determinat câte ½ cote-părți ideale Lidiei Lupușor și lui Beschieru Fiodor din imobilul cu nr. cadastral 2544209117.01-casa de locuit, construcțiile auxiliare de pe lângă casa de locuit și din terenul aferent nr. cadastral 2544209117 cu suprafața de 0, 31 ha situat pe I-a stradela Tineretului 11, s. Seliște, r. Călărași.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2016, a fost admis apelul declarat de către Beschieru Fiodor, casată hotărârea Judecătoriei Călărași din 15 octombrie 2015 și pronunțată o hotărâre nouă de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

La 19 ianuarie 2017, Lupușor Lidia a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2016 și menținerea hotărârii Judecătoriei Călărași din 15 octombrie 2015.

În susținerea recursului, Lupușor Lidia a invocat că instanța de apel eronat a apreciat situația de fapt și a admis apelul lui Fiodor Beschieru, deoarece toate bunurile dobândite de Lupușor Lidia și Beschieru Fiodor în intervalul de timp 10 februarie 1979 - 01 septembrie 1999 potrivit legii au statut de proprietate comună în devălmășie a soților Beschieru Fiodor și Beschieru Lupușor Lidia.

Declară recurenta că de către instanța de apel au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material prevăzute la art. 19 alin. (1) și art. 22 alin. (1) Codul familiei, nefiind aplicate prevederile art. 40 din Codul căsătoriei și familiei în redacția anului 1969, potrivit căruia căsătoria se consideră încetată din momentul înregistrării desfacerii căsătoriei la organele de înregistrare a actelor de stare civilă, în cazul dat 01 septembrie 1999.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele dosarului atestă că copia deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2016, a fost expediată în adresa Lidiei Lupușor la 23 noiembrie 2016 (f.d. 225) și recepționată de către recurentă la 28 noiembrie 2016, fapt ce rezultă din recurs (f.d. 2 Vol. II).

În circumstanțele relevate, recursul declarat de către Lidia Lupușor la 19 ianuarie 2017 se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 29 martie 2017 recursul declarat de către Lupușor Lidia a fost considerat admisibil.

La 17 februarie 2017, în adresa intimatului Beschieru Fiodor a fost expediată copia recursului declarat de către Lupușor Lidia cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs.

La 04 aprilie 2017 și la 21 aprilie 2017, Fiodor Beschieru a depus referințe împotriva recursului declarat de către Lupușor Lidia, solicitând respingerea recursului cu menținerea deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2016, invocând că declarațiile reclamantei Lidia Lupușor precum că soții au continuat să locuiască în concubinaj și după desfacerea căsătoriei sunt lipsite de suport probatoriu.

În conformitate cu art. 444 CPC, prezentul recurs se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Din suportul probator prezent la materialele cauzei rezultă în mod cert faptul că căsătoria încheiată între Lupușor Lidia și Beschieru Tudor la 10 februarie 1979, înregistrată de către Sovietul sătesc Răciula, rn. Călărași sub nr. 4 a fost desfăcută prin hotărârea Judecătoriei Călărași din 11 martie 1993 (f.d. 10 Vol. I), certificatul de divorț seria AM nr. 023781 fiind eliberat de către OSC Călărași la 01 septembrie 1999 și trecut în registrul actelor de stare civilă sub nr. 86. (f.d. 77).

Conform art. 40 din Codul căsătoriei și familiei din 26 decembrie 1969, în vigoare de la 01 aprilie 1970 până la 26 aprilie 2001, căsătoria se consideră încetată din momentul înregistrării desfacerii căsătoriei la organele de înregistrare a actelor de stare civilă.

Astfel, părțile, recurenta-reclamantă Lupușor Lidia și intimatul-pârât Beschieru Fiodor, s-au aflat în căsătorie din 10 februarie 1979 până la 01 septembrie 1999, dată la care a fost eliberat certificatul de divorț de către OSC Călărași.

Conform art. 20 alin. (1) din Codul familiei, bunurile dobândite de către soți în timpul căsătoriei aparțin ambilor soți cu drept de proprietate în devălmășie, conform legislației.

Conform art. 26 alin. (1) din Codul familiei, la împărțirea proprietății în devălmășie a soților și determinarea cotelor-părți din aceasta, părțile soților sânt considerate egale dacă contractul matrimonial nu prevede altfel.

Aceleași prevederi se conțineau și în Codul căsătoriei și familiei din 26 decembrie 1969, și anume art. 21, 22 potrivit căruia, bunurile, dobândite de soți în timpul căsătoriei, sânt proprietate comună devălmașă a lor. Soții au drepturi egale de posesiune, folosință și dispoziție asupra acestor bunuri. În cazul împărțirii bunurilor, care sânt proprietatea comună devălmașă a soților, părțile lor se consideră egale.

Materialele dosarului atestă că prin Decizia Consiliului sătesc Tuzara r. Călărași nr.2/3 din 17 mai 1992 i-a fost repartizat lui Beschieru Fiodor în proprietate privată în conformitate cu procesul-verbal nr. 02 din 05 mai 1992 al Comisiei Funciare, lotul de teren cu suprafața 0, 31 ha situat în com. Tuzara, s. Seliștea Nouă, r. Călărași (f.d. 71-73).

Deasemenea prin extrasul din Registrul de evidență a gospodăriei nr. 16 din 03 septembrie 2014 eliberat de către Primăria com. Tuzara, r. Călărași, se atestă că bunul imobil (construcția) amplasat în com. Tuzara, s. Seliștea Nouă, r. Călărași aparține lui Beschieru Tudor, conform deciziei Primăriei nr. 2/3 din 17 mai 1992. În componența bunului imobil aflându-se casa de locuit 01 construită în anul 1994 cu suprafața la sol de 168, 5 m.p, o anexa, trei terase și subsol (f.d. 68).

Potrivit extrasului din registrul bunurilor imobile nr. 2501/14/20983 eliberat la 15 decembrie 2014 de către OCT Călărași, filiala Cadastru, dreptul de proprietate

asupra bunului imobil (teren) cu nr. cadastral 2544209.117 situat în s. Seliște Nouă, com. Tuzara, rn. Călărași este înregistrat după Beschieru Fiodor, iar dreptul de proprietate asupra bunului imobil construcție cu nr. cadastral 2544209.117.01 este înregistrat după Beschieru Fiodor și Lupușor Lidia, în temeiul extrasului din registrul de evidență al gospodăriei nr. 16 din 03 septembrie 2014 și extrasului din registrul de evidență al Gospodăriilor nr. 20 din 10 martie 2003 (f.d. 69).

Astfel, în ședință de judecată s-a constatat cu certitudine că soților Beschieru Fiodor și Lupușor Lidia în timpul căsătoriei prin Decizia Consiliului sătesc Tuzara, rn. Călărași din 17 mai 1992 le-a fost repartizat în proprietate privată lotul de teren cu suprafața 0, 31 ha, iar dâșii fiind în căsătorie și ducând o gospodărie comună au construit pe acest teren casa de locuit cu suprafața la sol de 168, 5 m.p, o anexă, trei terase și un subsol, ce se confirmă prin extrasul de evidență a gospodăriei populației nr. 01 eliberat de către Primăria com. Tuzara sub nr. 16 la 03 septembrie 2014 și înregistrarea la OTC Călărași sub nr. cadastral 2544209.117.01 după ambii soți.

Analizând circumstanțele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că concluzia primei instanțe de a admite cerințele înaintate de către Lupușor Lidia, și anume de a recunoaște dreptul de proprietate al Lidiei Lupușor la $\frac{1}{2}$ cotă-parte din sectorul de teren aferent cu suprafața de 0, 31 ha cu nr. cadastral 2544209117 situat în s. Seliște, r. Călărași, I-a stradă a Tineretului 11, a determina câte $\frac{1}{2}$ cote-părți ideale Lidiei Lupușor și lui Beschieru Fiodor din imobilul cu nr. cadastral 2544209117.01- casa de locuit, construcțiile auxiliare de pe lângă casă și din terenul aferent nr. cadastral 2544209117 cu suprafața de 0, 31 m.p. situate în s. Seliște, r. Călărași, I-a stradă a Tineretului 11, este justă și întemeiată.

Nu poate fi reținut argumentul intimatului-pârît Beschieru Fiodor, susținut de către Curtea de Apel Chișinău, precum că conform extrasului din registrul de evidență a gospodăriilor nr. 16 din 03 septembrie 1994, casa de locuit a fost construită în 1994, adică după un an de la desfacerea căsătoriei, or potrivit art. 40 din Codul căsătoriei și familiei din 26 decembrie 1969 aplicabil situației din speță, căsătoria se consideră încetată din momentul înregistrării desfacerii căsătoriei la organele de înregistrare a actelor de stare civilă, în cazul dat la 01 septembrie 1999.

În acest sens, este neîntemeiată concluzia instanței de apel potrivit căreia, lotul de teren aferent cu suprafața de 0, 31 ha, nr. cadastral 2544209117, situat în s. Seliște, r. Călărași, I stradă a Tineretului 11 și imobilul cu nr. cadastral 2544209117.01-casă de locuit, constituie proprietate personală a lui Beschieru Fiodor, fiind dobândite de către acesta după desfacerea căsătoriei, deoarece aceste bunuri au fost dobândite până la desfacerea căsătoriei - 01 septembrie 1999 și potrivit prevederilor legale, bunurile dobândite de soți în timpul căsătoriei sunt supuse regimului proprietății în devălmășie.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, decizia instanței de apel fiind emisă cu aprecierea eronată a probelor, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Lupușor Lidia, a casa integral decizia Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2016 și a menține hotărârea Judecătoriei Călărași din 15 octombrie 2015.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Lupușor Lidia.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2016 și se menține hotărârea Judecătoriei Călărași din 15 octombrie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Lidiei Lupușor împotriva lui Beschieru Fiodor cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate și determinarea cotelor părți ideale ale imobilului.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Ion Druță

Maria Ghervas

Mariana Pitic